

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล

Parental Perspectives on Involvement in Kindergarten Homework Support

นภัศวรณ เกตุจันทร์¹ และ วรวรรณ เหมชะญาติ^{2*}

Napatsawan Ketchan¹ and Worawan Hemchayart^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้ และ 2) ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน ตัวอย่างคือ ผู้ปกครองเด็กวัยอนุบาล จากห้องเรียนชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 160 คน ใช้วิธีการกำหนดโควตาผู้ปกครองห้องละ 16 คนจาก 10 ห้องเรียน โดยภายในแต่ละห้องเรียนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจากเลขที่นักเรียนเพื่อแทนผู้ปกครอง 1 ท่านต่อนักเรียน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนลิเคิร์ต 5 ระดับ รูปแบบ Google form จำนวน 30 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.83 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.50, SD = 0.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60, SD = 0.25$) แสดงว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบทบาทในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่บ้าน เช่น การกระตุ้น ส่งเสริม และให้กำลังใจบุตรหลานในการทำการบ้านอย่างสม่ำเสมอ และ 2) ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($M = 4.39, SD = 0.15$) สะท้อนว่าผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการสื่อสารและร่วมมือกับครู เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยนี้เสนอแนะให้โรงเรียนพัฒนาคู่มือสำหรับผู้ปกครองและจัดกิจกรรมอบรมเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ความคิดเห็นของผู้ปกครอง, การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การช่วยเหลือการบ้าน, เด็กวัยอนุบาล

¹ นิสิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : namfar2650@gmail.com
Master student in Division of Early Childhood Education, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education,
Chulalongkorn University. Email: namfar2650@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : worawan.h@chula.ac.th
Assistant Professor (Ph.D.) in Division of Early Childhood Education, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education,
Chulalongkorn University. Email: worawan.h@chula.ac.th

Abstract

This survey research aimed to examine parents' opinions regarding their involvement in assisting kindergarten children with homework. The study focused on two dimensions: 1) support for children's learning and 2) collaboration between home and school. The sample consisted of 160 parents of kindergarten 2 and 3 students from ten classrooms during the 2025 academic year. A quota of sixteen parents per classroom was determined, and participants were selected through simple random sampling based on student numbers. The research instrument was a 30-item, five-point Likert-scale questionnaire administered via Google form. Content validity verified by three experts yielded an IOC value of 0.83, and internal consistency reliability measured by Cronbach's alpha was 0.91. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. Findings revealed that parents' overall opinions toward involvement in homework support were at a high level ($M = 4.50$, $SD = 0.15$). When considering each aspect: 1) Support for children's learning was rated the highest ($M = 4.60$, $SD = 0.25$), indicating that most parents played active roles in creating home learning environments that encourage and motivate their children, and 2) Collaboration between home and school was also rated high ($M = 4.39$, $SD = 0.15$), reflecting parents' recognition of communication and cooperation with teachers to promote children's continuous development. The study recommends that schools develop parental handbooks and organize training workshops to strengthen involvement between school and family.

Keywords: parental perspectives, parental involvement, homework support, kindergarten

บทนำ

การบ้านเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่มีมาอย่างยาวนานตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างทักษะพื้นฐาน ความรับผิดชอบ และวินัยของผู้เรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของบุตรหลาน (Cooper, 2002; Vatterott, 2018) อย่างไรก็ตาม ในระดับปฐมวัย การบ้านกลายเป็นประเด็นที่ได้รับการถกเถียงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากธรรมชาติของเด็กวัยนี้เหมาะกับการเรียนรู้ผ่านการเล่นและประสบการณ์ตรงมากกว่าการเรียนรู้เชิงวิชาการ (NAEYC, 2020) กระแสต่อต้านการบ้าน (Anti-homework movement) จึงเกิดขึ้นในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยมีข้อสังเกตว่าการบ้านอาจสร้างภาระและความเครียดแก่เด็ก รวมถึงลดเวลาในการทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามธรรมชาติ (Vatterott, 2018; Josephine, 2024) ในต่างประเทศ พบทั้งงานวิจัยที่ชี้ว่าการบ้านช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบและเสริมทักษะการเรียนรู้ (Liang et al., 2022) และที่โต้แย้งว่าการบ้านในเด็กเล็กไม่ได้เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังเป็นภาระต่อครอบครัว (Cooper et al., 2006; Vara, 2019; Kambona, 2024) ซึ่งความแตกต่างของผลการวิจัยเหล่านี้สะท้อนว่าบทบาทของการบ้านในระดับปฐมวัยยังไม่ชัดเจน และจำเป็นต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติมในแต่ละบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

ในขณะที่ต่างประเทศมีข้อถกเถียงหลากหลาย ประเทศไทยยังคงใช้การบ้านเป็นส่วนสำคัญของระบบการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและสะท้อนความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน งานวิจัยในอดีต เช่นงานวิจัยของ เพชรรัตน์ สัมภาวะผล (2540) และ มณเฑียร ทุมพันธ์ (2546) พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการอธิบายเนื้อหา ผักทักษะ และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ แต่ก็ประสบปัญหาจากเวลาและความรู้ที่จำกัด รวมถึงการขาดการประสานงานกับครู ซึ่งอาจนำไปสู่ความเครียดในครอบครัว (Pressman et al., 2015) ต่อมางานวิจัยในช่วงหลัง เช่นงานวิจัยของ ฌณิลดา อุ่นจันทร์ และ วรวรรณ เหมชะญาติ (2561) และ กานต์พิชชา ซอสูงเนิน และ วรวรรณ เหมชะญาติ (2561) พบว่า เด็กอนุบาลยังคงได้รับการบ้านอย่างต่อเนื่อง แต่ส่วนใหญ่เน้นเพียงลักษณะของการบ้าน โดยยังไม่สะท้อนมุมมองของผู้ปกครอง ทั้งที่ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือเด็กทำการบ้าน นอกจากนี้ นโยบาย “ลดการบ้าน เพิ่มการเรียนรู้” ของกระทรวง ศึกษาธิการ (2566) แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการปรับให้การบ้าน สอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) และสร้างสมดุลชีวิตเด็ก ขณะเดียวกัน ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2565 พบว่า เด็กไทยร้อยละ 23 มีระดับ EQ ต่ำกว่ามาตรฐาน โดยหนึ่งในปัจจัยสำคัญคือรูปแบบการเลี้ยงดูและการสนับสนุนการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) โดยสถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงความไม่ชัดเจนของบทบาท ผู้ปกครองต่อการเรียนรู้ของบุตรหลาน โดยเฉพาะในด้านการช่วยเหลือการบ้านที่ควรเป็นพื้นที่ของความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน

จากประเด็นทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ว่า แม้การบ้านยังคงเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเรียนรู้ ในระดับปฐมวัย แต่มุมมองและประสบการณ์ของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทโดยตรงในการช่วยเหลือเด็ก กลับยังไม่ได้รับการศึกษามากนักในบริบทไทย งานวิจัยนี้จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านของเด็กวัยอนุบาล เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งและร่วมสมัย ต่อบทบาทของผู้ปกครอง รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพัฒนาแนวทางส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง บ้านกับโรงเรียนในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ ทั้งนี้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยที่เน้นทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และความร่วมมือ ระหว่างบ้านกับโรงเรียนอย่างใกล้ชิด โดยมีการมอบหมายการบ้านให้เด็กอนุบาลเป็นประจำ เพื่อฝึกทักษะ พื้นฐาน สร้างวินัย และส่งเสริมความรับผิดชอบในการเรียนรู้ รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ที่บ้าน ด้วยลักษณะดังกล่าว โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่นี้จึงเป็นบริบทที่เหมาะสมในการศึกษา ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านของเด็กวัยอนุบาล เพื่อสะท้อน มุมมองจากบริบทจริงและนำไปสู่การพัฒนาแนวทางสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้านอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติ

ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลจากแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการช่วยเหลือการบ้านของ Cooper (2002) ซึ่งมองว่าการบ้านเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร ทั้งด้านการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การให้คำแนะนำแก่เด็กอย่างเหมาะสม และการประสานกับครู เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่สนับสนุนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับแนวทางของ Schumm (2005) ที่เสนอแนวทางสำหรับผู้ช่วยเหลือเด็กในการทำบ้าน ผ่านวิธีการสื่อสารและการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมและความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน มาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านของเด็กวัยอนุบาลในสองด้าน ได้แก่ 1) ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้ และ 2) ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน (ตาราง 1 และภาพ 1)

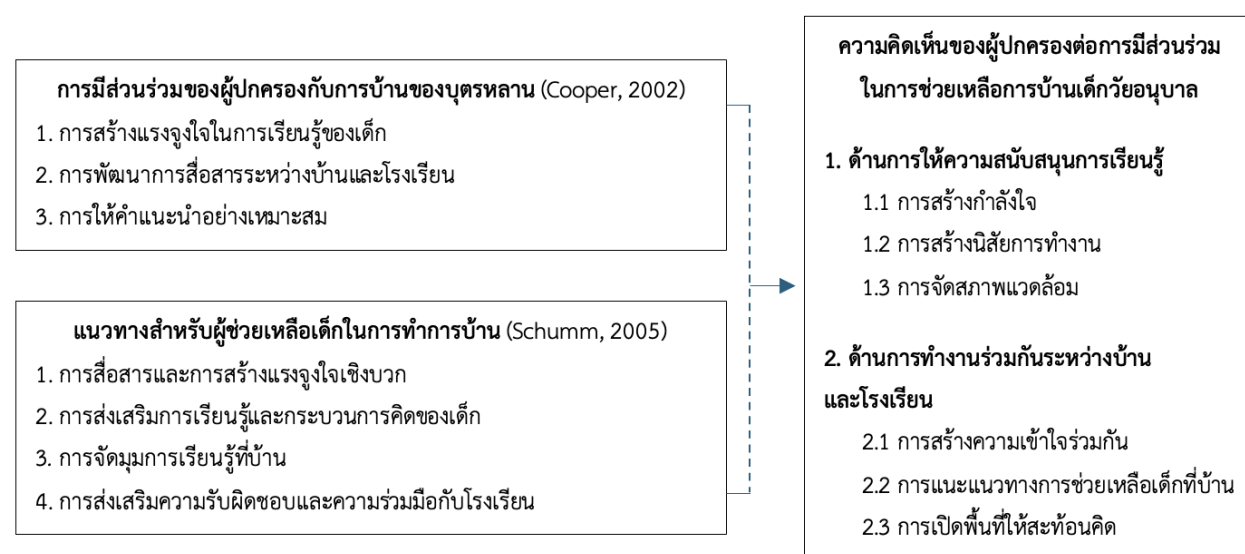
ตาราง 1

ประเด็นที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล

ประเด็นที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นรอง
ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล	1. ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้	1.1 การสร้างกำลังใจ
		1.2 การฝึกนิสัยการทำงาน
		1.3 การจัดสภาพแวดล้อม
	2. ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน	2.1 การสร้างความเข้าใจร่วมกัน
		2.2 การแนะนำแนวทางการช่วยเหลือเด็กที่บ้าน
		2.3 การเปิดพื้นที่ให้สะท้อนคิด

ภาพ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้ และ 2) ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้ปกครองของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโปรแกรมปกติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 จำนวน 254 คน โดยอ้างอิงจากจำนวนเด็กอนุบาล 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน

1.2 ตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโปรแกรมปกติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 จำนวน 160 คน โดยขนาดตัวอย่างได้จากการอ้างอิงตาราง Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ซึ่งกำหนดให้มีจำนวนตัวอย่างอย่างน้อย 154 คน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากจำนวนห้องเรียนทั้งหมดมี 10 ห้อง แต่ละห้องมีนักเรียนประมาณ 25 คน เพื่อให้การกระจายตัวของตัวอย่างมีความสมดุลระหว่างห้องเรียนและได้จำนวนใกล้เคียงกับเกณฑ์ขั้นต่ำ ผู้วิจัยกำหนดโควตาจำนวนผู้ปกครองห้องละ 16 คน รวมเป็น 160 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ภายในแต่ละห้องเรียน โดยใช้โปรแกรม Microsoft excel สร้างเลขสุ่ม เพื่อคัดเลือกผู้ปกครองตามจำนวนโควตาที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับบุตร อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รูปแบบตารางงาน จำนวนพี่น้อง ระยะเวลาเฉลี่ยในการทำการบ้าน และผู้ให้ความช่วยเหลือขณะทำการบ้าน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล ประกอบด้วย ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้ และ 2) ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตรวัดประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณา และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนรู้ และผู้ปฏิบัติการสอนในระดับปฐมวัย ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา ความครอบคลุม ความเหมาะสม และการใช้ภาษา

2.2.2 นำผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าเฉลี่ยของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นรายฉบับอยู่ที่ 0.83 ซึ่งนับว่าเป็นค่าที่ยอมรับได้ (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) สะท้อนว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาในระดับสูง จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการปรับถ้อยคำให้กระชับและชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับโครงสร้างคำถามเพื่อหลีกเลี่ยงความกำกวม รวมถึงแก้ไขข้อคำถามใหม่จำนวน 2 ข้อ ก่อนจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ในรูปแบบแบบสอบถามออนไลน์ (Google form)

2.2.4 นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียนห้องเรียนชั้นอนุบาล 2 และอนุบาล 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างจริง จำนวน 32 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.91 แปลผลได้ว่า แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูงมาก (อิทธิพัทธ์ สุตันทพรกุล, 2562)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนในการมอบหมายให้ครูประจำชั้นส่งแบบสอบถามออนไลน์แก่ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นตัวอย่างในการวิจัย โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน โดยใช้เลขที่หนึ่งของนักเรียน เป็นรหัสแทนตัวผู้ปกครอง เพื่อรักษาความเป็นส่วนตัวและความลับของข้อมูล ผู้วิจัยได้แจ้งแนวทางปฏิบัติแก่ครูประจำชั้นให้ทำหน้าที่เพียงเผยแพร่แบบสอบถามโดยไม่ชี้นำคำตอบและระบุในแบบสอบถามอย่างชัดเจนว่าข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ ผู้ตอบไม่ต้องระบุชื่อจริงเพื่อป้องกันอคติจากการตอบในเชิงเกรงใจครูหรือโรงเรียน

3.4 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบรายชื่อรหัสเลขที่นั่งที่ยังไม่ได้ตอบ และให้ครูประจำชั้นช่วยแจ้งเตือนผู้ปกครองรายนั้น ๆ ให้ตอบภายในเวลาที่กำหนด ส่งผลให้ได้รับแบบสอบถามครบ 160 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ทั้งนี้ การวิเคราะห์ใช้มาตรวัดระดับประเมินค่าแบบลิเคิร์ท และแล้วนำมาแปลความหมายค่าเฉลี่ยแต่ละด้าน โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดกลุ่มข้อมูล แจกแจงความถี่และสรุปผลในรูปแบบความเรียงตามประเด็น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล ผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 160 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับบุตรโดยเป็น มารดา คิดเป็นร้อยละ 80.00 มีอายุอยู่ในช่วง 36–45 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.38 ระดับการศึกษาสูงสุดคือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.13 อาชีพคือ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 29.38 รูปแบบตารางงานเป็น งานประจำ คิดเป็นร้อยละ 51.88 มีจำนวนพี่น้องคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 ระยะเวลาเฉลี่ยในการทำบ้านคือ 16-30 นาที คิดเป็นร้อยละ 46.25 และผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือขณะทำการบ้านด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 81.88

2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.50$, $SD = 0.15$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60$, $SD = 0.25$) รองลงมาคือ ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($M = 4.39$, $SD = 0.15$) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้าน ดังนี้ (ตาราง 2)

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล ($n = 160$)	M	SD	แปลผล
1. ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้	4.60	0.25	มากที่สุด
1.1 การสร้างกำลังใจ	4.77	0.13	มากที่สุด
1.2 การฝึกนิสัยการทำงาน	4.42	0.44	มาก
1.3 การจัดสภาพแวดล้อม	4.61	0.16	มากที่สุด
2. ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน	4.39	0.15	มาก
2.1 การสร้างความเข้าใจร่วมกัน	4.59	0.04	มากที่สุด
2.2 การแนะแนวทางการช่วยเหลือเด็กที่บ้าน	4.14	0.24	มาก
2.3 การเปิดพื้นที่ให้สะท้อนคิด	4.44	0.02	มาก
รวม	4.50	0.15	มาก

2.1 ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60$, $SD = 0.25$) เมื่อพิจารณารายด้านย่อยพบว่า มีสองด้านย่อยที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับอยู่ในระดับมากที่สุด ($4.61 \leq M \leq 4.77$) คือ ด้านย่อยที่ 1.1) การสร้างกำลังใจ ($M = 4.77$, $SD = 0.13$) ได้แก่ อธิบายหรือพูดคุยกับลูกเมื่อลูกไม่เข้าใจเนื้อหาการบ้าน ($M = 4.89$, $SD = 0.32$) ชมเชยหรือแสดงพฤติกรรมชื่นชมเมื่อลูกทำการบ้านเสร็จ ($M = 4.86$, $SD = 0.35$) ติดตามความคืบหน้าการบ้านของลูกเป็นระยะ ($M = 4.83$, $SD = 0.39$) อยู่กับลูกหรือบริเวณใกล้ ๆ ขณะทำการบ้าน ($M = 4.70$, $SD = 0.46$) และให้ลูกพักสั้น ๆ เมื่อเริ่มอ่อนล้า แล้วค่อยกลับมาทำการบ้านต่อ ($M = 4.58$, $SD = 0.59$) และด้านย่อยที่ 1.3) การจัดสภาพแวดล้อม ($M = 4.61$, $SD = 0.16$) ได้แก่ จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น ($M = 4.76$, $SD = 0.44$) ลดสิ่งรบกวนระหว่างลูกทำการบ้าน ($M = 4.73$, $SD = 0.49$) จัดพื้นที่เฉพาะสำหรับการทำการบ้านของลูก ($M = 4.71$, $SD = 0.45$) จัดพื้นที่ให้ลูกสามารถทำการบ้านซ้ำที่เดิมเป็นประจำ ($M = 4.44$, $SD = 0.77$) และใช้สื่อหรืออุปกรณ์ที่หลากหลาย ($M = 4.40$, $SD = 0.77$) ส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นอยู่ใน

ระดับอยู่ในระดับมากคือ ด้านย่อยที่ 1.2) การฝึกนิสัยการทำงาน ($M = 4.42$, $SD = 0.44$) ได้แก่ สร้างข้อตกลงกับลูกโดยให้ทำการบ้านให้เรียบร้อยก่อน จึงค่อยไปทำกิจกรรมอื่น ($M = 4.72$, $SD = 0.46$) สังเกตพฤติกรรมอารมณ์ และความรู้สึกของลูกในระหว่างทำการบ้าน ($M = 4.66$, $SD = 0.49$) ให้คำชมหรือรางวัลเล็ก ๆ เมื่อลูกทำการบ้านเสร็จเรียบร้อยตามกำหนดเวลา ($M = 4.59$, $SD = 0.54$) กำหนดช่วงเวลาการทำการบ้านลงในตารางกิจวัตรประจำวัน ($M = 4.48$, $SD = 0.72$) และช่วยลูกทำการบ้าน เพื่อจะได้มีเวลาพักผ่อนมากขึ้น ($M = 3.64$, $SD = 1.32$) ตามลำดับ (ตาราง 3)

ตาราง 3

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้

1. ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้	M	SD	แปลผล
1.1 การสร้างกำลังใจ	4.77	0.13	มากที่สุด
1.1.1 อยู่กับลูกหรือบริเวณใกล้ ๆ ขณะทำการบ้าน	4.70	0.46	มากที่สุด
1.1.2 ชมเชยหรือแสดงพฤติกรรมชื่นชมเมื่อลูกทำการบ้านเสร็จ	4.86	0.35	มากที่สุด
1.1.3 อธิบายหรือพูดคุยกับลูกเมื่อลูกไม่เข้าใจเนื้อหาการบ้าน	4.89	0.32	มากที่สุด
1.1.4 ติดตามความคืบหน้าการบ้านของลูกเป็นระยะ	4.82	0.39	มากที่สุด
1.1.5 ให้ลูกพักสั้น ๆ เมื่อเริ่มอ่อนล้า แล้วค่อยกลับมาทำการบ้านต่อ	4.58	0.59	มากที่สุด
1.2 การฝึกนิสัยการทำงาน	4.42	0.44	มาก
1.2.1 กำหนดช่วงเวลาการทำการบ้านลงในตารางกิจวัตรประจำวัน	4.48	0.72	มาก
1.2.2 สร้างข้อตกลงกับลูกโดยให้ทำการบ้านให้เรียบร้อยก่อน จึงค่อยไปทำกิจกรรมอื่น	4.72	0.46	มากที่สุด
1.2.3 ให้คำชมหรือรางวัลเล็ก ๆ เมื่อลูกทำการบ้านเสร็จเรียบร้อยตามกำหนดเวลา	4.59	0.54	มากที่สุด
1.2.4 ช่วยลูกทำการบ้าน เพื่อจะได้มีเวลาพักผ่อนมากขึ้น	3.64	1.32	มาก
1.2.5 สังเกตพฤติกรรม อารมณ์ และความรู้สึกของลูกในระหว่างทำการบ้าน	4.66	0.49	มากที่สุด
1.3 การจัดสภาพแวดล้อม	4.61	0.16	มากที่สุด
1.3.1 จัดพื้นที่เฉพาะสำหรับการทำการบ้านของลูก	4.71	0.45	มากที่สุด
1.3.2 จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น	4.76	0.44	มากที่สุด
1.3.3 ใช้สื่อหรืออุปกรณ์ที่หลากหลาย	4.40	0.77	มาก
1.3.4 ลดสิ่งรบกวนระหว่างลูกทำการบ้าน	4.73	0.49	มากที่สุด
1.3.5 จัดพื้นที่ให้ลูกสามารถทำการบ้านซ้ำที่เดิมเป็นประจำ	4.44	0.77	มาก
รวม	4.60	0.25	มากที่สุด

2.2 ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.39, SD = 0.15$) เมื่อพิจารณารายด้านย่อยพบว่า มีเพียงด้านย่อยเดียวที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านย่อยที่ 2.1) การสร้างความเข้าใจร่วมกัน ($M = 4.59, SD = 0.04$) ได้แก่ แบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับนิสัยการทำงานหรือพฤติกรรมของลูก ($M = 4.66, SD = 0.49$) รับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากครูเกี่ยวกับการบ้านของลูกอย่างตั้งใจ โดยไม่ได้แย้งทันที ($M = 4.60, SD = 0.55$) แจ้งข้อกังวลใจแก่ครู เมื่อพบว่า ลูกมีปัญหาในการทำการบ้าน ($M = 4.59, SD = 0.53$) มีช่องทางสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับครูในการสอบถามหรือขอข้อมูลเพิ่มเติม หากลูกสื่อสารไม่ชัดเจน ($M = 4.59, SD = 0.54$) และมีการพูดคุยระหว่างครูกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะช่วงเวลารับ-ส่งลูกที่โรงเรียน ($M = 4.51, SD = 0.60$) ส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นอยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก ($4.14 \leq M \leq 4.44$) คือ ด้านย่อยที่ 2.2) การแนะแนวทางการช่วยเหลือเด็กที่บ้าน ($M = 4.14, SD = 0.24$) ได้แก่ มีการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับเป้าหมายของการให้การบ้านเด็กอนุบาล ($M = 4.57, SD = 0.51$) มีกระบวนการแนะนำให้ผู้ปกครองเข้าใจบทบาทของตนในการช่วยลูกทำการบ้านที่บ้าน ($M = 4.48, SD = 0.62$) มีช่องทางให้ผู้ปกครองสามารถสอบถามหรือปรึกษาครูได้สะดวก เมื่อต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการบ้านของลูก ($M = 4.48, SD = 0.58$) มีคำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคหรือวิธีการช่วยลูกทำการบ้าน โดยไม่แทรกแซงการเรียนรู้ของลูกมากเกินไป ($M = 4.41, SD = 0.75$) และมีบริการจากครูในการรับสอนการบ้านเด็กที่บ้าน ($M = 2.77, SD = 1.13$) และด้านย่อยที่ 2.3) การเปิดพื้นที่ให้สะท้อนคิด ($M = 4.44, SD = 0.02$) ได้แก่ มีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว สะดวกและทันสมัย ($M = 4.52, SD = 0.64$) มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูและผู้ปกครอง หากพบว่าการบ้านส่งผลต่อพฤติกรรมหรืออารมณ์ของเด็ก ($M = 4.51, SD = 0.62$) มีการร่วมกันเสนอความคิดเห็นระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อนำไปปรับปรุงรูปแบบหรือปริมาณการบ้านให้เหมาะสมกับเด็ก ($M = 4.49, SD = 0.60$) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของลูกผ่านหลากหลายช่องทาง ($M = 4.39, SD = 0.61$) และจัดและให้เวลาอย่างเพียงพอในการพูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับข้อสงสัยเรื่องการบ้าน ($M = 4.30, SD = 0.64$) ตามลำดับ (ตาราง 4)

ตาราง 4

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

2. ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน	M	SD	แปลผล
2.1 การสร้างความเข้าใจร่วมกัน	4.59	0.04	มากที่สุด
2.1.1 มีการพูดคุยระหว่างครูกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะช่วงเวลารับ-ส่งลูกที่โรงเรียน	4.51	0.60	มากที่สุด
2.1.2 แจ้งข้อกังวลใจแก่ครู เมื่อพบว่า ลูกมีปัญหาในการทำการบ้าน	4.59	0.53	มากที่สุด
2.1.3 แบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับนิสัยการทำงานหรือพฤติกรรมของลูก	4.66	0.49	มากที่สุด
2.1.4 รับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากครูเกี่ยวกับการบ้านของลูกอย่างตั้งใจ โดยไม่ได้แย้งทันที	4.60	0.55	มากที่สุด
2.1.5 มีช่องทางสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับครูในการสอบถามหรือขอข้อมูลเพิ่มเติม หากลูกสื่อสารไม่ชัดเจน	4.59	0.54	มากที่สุด
2.2 การแนะแนวทางการช่วยเหลือเด็กที่บ้าน	4.14	0.24	มาก
2.2.1 มีการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับเป้าหมายของการให้การบ้านเด็กก่อน	4.57	0.51	มากที่สุด
2.2.2 มีกระบวนการแนะนำให้ผู้ปกครองเข้าใจบทบาทของตนในการช่วยลูกทำการบ้านที่บ้าน	4.48	0.62	มาก
2.2.3 มีคำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคหรือวิธีการช่วยลูกทำการบ้าน โดยไม่แทรกแซงการเรียนรู้ของลูกมากเกินไป	4.41	0.75	มาก
2.2.4 มีบริการจากครูในการรับสอนการบ้านเด็กที่บ้าน	2.77	1.13	ปานกลาง
2.2.5 มีช่องทางให้ผู้ปกครองสามารถสอบถามหรือปรึกษาครูได้สะดวกเมื่อต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการบ้านของลูก	4.48	0.58	มาก
2.3 การเปิดพื้นที่ให้สะท้อนคิด	4.44	0.02	มาก
2.3.1 จัดและใช้เวลาอย่างเพียงพอในการพูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับข้อสงสัยเรื่องการบ้าน	4.30	0.64	มาก
2.3.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของลูกผ่านหลากหลายช่องทาง	4.39	0.61	มาก
2.3.3 มีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว สะดวกและทันสมัย	4.52	0.64	มากที่สุด
2.3.4 มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูและผู้ปกครอง หากพบว่าการบ้านส่งผลต่อพฤติกรรมหรืออารมณ์ของเด็ก	4.51	0.62	มากที่สุด
2.3.5 มีการร่วมกันเสนอความคิดเห็นระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อนำไปปรับปรุงรูปแบบหรือปริมาณการบ้านให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน	4.49	0.60	มาก
รวม	4.39	0.15	มาก

3. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ปกครอง

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.12 โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

3.1 ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้

1) การสร้างกำลังใจ ได้แก่ ควรพูดให้เด็กเกิดความสนใจ อธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจ การบ้าน และชมเชยเมื่อทำได้ (3 คน) ควรเน้นส่งเสริมพัฒนาการผ่านการเล่นหรือการพูดคุย (1 คน) ควรช่วยอ่านคำสั่งให้เด็กเข้าใจอย่างชัดเจน (1 คน) ควรพูดคุยและสอบถามเพื่อให้รู้ถึงความเข้าใจของเด็ก (1 คน) และควรอยู่ข้าง ๆ และช่วยเหลือลูกจนทำการบ้านเสร็จ (1 คน)

2) การฝึกนิสัยการทำงาน ได้แก่ ควรช่วยเด็กในการทำการบ้าน (2 คน) ไม่ควรทำการบ้านแทนลูก แต่ควรให้คำปรึกษาและชมเชยตามสมควร (3 คน) และควรให้เด็กฝึกทำเองก่อน แล้วจึงค่อยสอนเพิ่ม (2 คน)

3.2 ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

1) การสร้างความเข้าใจร่วมกัน ได้แก่ ควรมีการร่วมมือกันระหว่างครูและผู้ปกครองในการพัฒนาหรือช่วยเหลือเรื่องการบ้าน (1 คน) ครูและผู้ปกครองควรประสานงานอย่างสม่ำเสมอ (1 คน) และควรมีการรายงานพฤติกรรมของเด็กที่โรงเรียนอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ (1 คน)

2) การแนะแนวทางการช่วยเหลือเด็กที่บ้าน ได้แก่ ควรสรุปสิ่งที่เรียนให้ง่ายต่อความเข้าใจของเด็ก (2 คน) ควรให้เด็กนำการบ้านกลับบ้านมาทบทวนในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (1 คน) และควรมีการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม (1 คน)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาล ได้ดังนี้

1. การให้ความสนับสนุนการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการสร้างกำลังใจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการช่วยเหลือลูกขณะทำการบ้าน ทั้งในมิติของการกระทำ เช่น การอยู่ใกล้ซัด การติดตามความคืบหน้า และการช่วยอธิบายเมื่อเด็กติดขัด รวมถึงมิติของการใช้คำพูด เช่น การชมเชยหรือกล่าวชื่นชมเมื่อลูกทำสำเร็จ พฤติกรรมเหล่านี้สะท้อนว่าผู้ปกครองไทยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทางอารมณ์และจิตใจมากกว่าการควบคุมผลลัพธ์ทางวิชาการ โดยมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเสริมแรงจูงใจให้เด็กเกิดความมั่นใจในการเรียนรู้ แนวโน้มดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการสอนแบบฐานการช่วยเหลือ (Scaffolding) ของ Vygotsky (1978) ซึ่งอธิบายว่าผู้ใหญ่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเด็กเรียนรู้ภายในเขตพัฒนาการใกล้เคียง (Zone of proximal development) ผ่านการชี้แนะและการสนับสนุนเมื่อเผชิญอุปสรรค อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Schumm (2005) ที่เสนอให้ผู้ปกครองใช้

คำชมเชยอย่างจริงใจและเฉพาะเจาะจงเพื่อสร้างแรงเสริมทางบวก และ Gao et al. (2025) ที่พบว่าการใช้ถ้อยคำเชิงบวกของผู้ปกครองสามารถลดความขัดแย้งและส่งเสริมทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าการฝึกนิสัยการทำงานของเด็กในการทำการบ้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่ต่ำกว่ามีดอื่น ๆ ข้อค้นพบนี้สะท้อนว่าผู้ปกครองบางส่วนยังมีแนวโน้มช่วยเหลือลูกเพื่อให้งานเสร็จมากกว่าการเปิดโอกาสให้เด็กฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะการเลี้ยงดูของครอบครัวไทยที่เน้นการดูแลใกล้ชิดและการปกป้อง ส่งผลให้เด็กมีโอกาสนเรียนรู้ด้วยตนเองลดลง ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive parenting style) ของ Baumrind (Muraco et al., 2019) ที่อธิบายว่าการเลี้ยงดูซึ่งให้ความรักและความใกล้ชิดโดยขาดขอบเขตที่ชัดเจนอาจทำให้เด็กขาดวินัยและความสามารถในการพึ่งพาตนเองในระยะยาว รวมถึงแนวคิดของ รศรินทร์ เกรย์ และ วรณี หุตะแพทย์ (2564) ที่อธิบายว่าสังคมตะวันออก โดยเฉพาะครอบครัวไทย มักให้ความสำคัญกับความผูกพันและโครงสร้างครอบครัวที่เน้นความเอื้ออาทรมากกว่าการส่งเสริมความเป็นอิสระเช่นในสังคมตะวันตก โดยสรุป ผลการวิจัยด้านนี้สะท้อนบริบทของครอบครัวไทยที่ให้คุณค่ากับความสัมพันธ์อันอบอุ่นและการสนับสนุนทางอารมณ์ในการช่วยเหลือการบ้านของบุตร ซึ่งเป็นจุดแข็งที่ช่วยสร้างแรงจูงใจ ความมั่นใจ และทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ของเด็ก อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การสนับสนุนดังกล่าวเกิดความสมดุล ผู้ปกครองควรควบคุมความอบอุ่นควบคู่กับการส่งเสริมวินัย เพื่อให้เด็กได้ฝึกความรับผิดชอบ เรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งด้านอารมณ์ สังคม และทักษะการเรียนรู้ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาและการเรียนรู้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

2. ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการสร้างความเข้าใจร่วมกันซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมองว่าการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านของบุตรหลาน ทั้งในมิติของการสื่อสารเชิงแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น การพูดคุยกับครูอย่างสม่ำเสมอในช่วงรับ-ส่งบุตร การแจ้งข้อกังวลเมื่อพบว่าบุตรมีปัญหา และการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับนิสัยการทำงานหรือพฤติกรรมของบุตร รวมถึงมิติของการสื่อสารเชิงรับฟัง เช่น การรับฟังข้อเสนอแนะจากครูด้วยความตั้งใจ และการเปิดช่องทางสื่อสารเพื่อสอบถามหรือขอข้อมูลเพิ่มเติมเมื่อเกิดความไม่ชัดเจน แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้ปกครองรับรู้ว่าการบ้านมิใช่เพียงภารกิจที่เด็กได้รับมอบหมายจากโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือที่เชื่อมโยงครอบครัวกับโรงเรียนให้มีความเข้าใจร่วมกันมากยิ่งขึ้น การสื่อสารเชิงแลกเปลี่ยนข้อมูลลักษณะนี้สอดคล้องกับแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนทางการศึกษา (School-family partnership) ของ Epstein (2019) ซึ่งอธิบายว่าการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนอย่างต่อเนื่องช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันและเอื้อต่อการพัฒนาเด็กให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ตลอดจนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sadownik (2023) ที่ชี้ว่าการสื่อสารแบบสองทางช่วยให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจบทบาทของตนอย่างเท่าเทียมและเอื้อต่อการพัฒนาเด็กอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจร่วมกันสะท้อนถึง

ความต้องการให้โรงเรียนและครอบครัวดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ ลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการช่วยเหลือการบ้านของเด็ก ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นด้านการบริการสอนการบ้านจากครูอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนเจตคติที่สอดคล้องกับผลข้างต้น คือ ผู้ปกครองให้คุณค่ากับการมีส่วนร่วมโดยตรงของตนเองกับบุตรมากกว่าการมอบหมายให้บุคคลภายนอกช่วยสอนแทน แม้ผู้ปกครองจะเห็นความสำคัญของความร่วมมือกับโรงเรียน แต่ยังตระหนักถึงขอบเขตและบทบาทของตนเอง โดยมองว่าการช่วยเหลือการบ้านเป็นกิจกรรมที่ควรเกิดขึ้นภายในครอบครัว เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และบุตร แนวโน้มดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Cooper (2002) และ Vatterott (2018) ที่ระบุว่าการบ้านในระดับปฐมวัยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและปลูกฝังนิสัยความรับผิดชอบผ่านการมีส่วนร่วมของพ่อแม่โดยตรง มากกว่าการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทั้งยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Urauchi and Tanno (2024) ที่ชี้ว่าความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นเมื่อโรงเรียนและครอบครัวต่างตระหนักถึงขอบเขตและบทบาทหน้าที่ของตน และทำงานร่วมกันในฐานะหุ้นส่วนที่เท่าเทียม เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนรู้ร่วมกัน กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยด้านนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ปกครองไทยให้ความสำคัญทั้งต่อการสื่อสารกับโรงเรียนและการมีส่วนร่วมภายในบ้าน ซึ่งเป็นสองมิติที่เกื้อหนุนกันในกระบวนการช่วยเหลือการบ้านของเด็กปฐมวัย โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะแนวทาง ขณะที่ผู้ปกครองทำหน้าที่ลงมือมีส่วนร่วมกับบุตรโดยตรงในสภาพแวดล้อมของครอบครัว เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการบ้านเด็กวัยอนุบาลอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการให้ความสนับสนุนการเรียนรู้ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดและรองลงมา คือด้านการทำงานร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน สะท้อนว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมบุตรทั้งในด้านอารมณ์ วินัย และบรรยากาศการเรียนรู้ที่บ้าน ควบคู่กับการสื่อสารและความร่วมมือกับครู ดังนั้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนและครูควรจัดทำคู่มือแนะแนวทางการบ้านสำหรับผู้ปกครอง ที่มีเนื้อหาและตัวอย่างวิธีการสนับสนุนที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งการสร้างกำลังใจ การปลูกฝังนิสัยการทำงาน และการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยควรจัดทำในรูปแบบเอกสารและสื่อดิจิทัล เพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย และนำไปใช้ควบคู่กับการประชุมผู้ปกครองประจำภาคเรียน เพื่ออธิบายแนวทางการใช้คู่มือและตอบข้อสงสัยในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. โรงเรียนควรจัดการประชุมหรือเวทีเสวนาร่วมกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการบ้านและบทบาทที่เหมาะสมของผู้ปกครอง โดยกิจกรรมควรมีทั้งการบรรยาย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง และการสาธิต

รูปแบบการช่วยเหลือเด็กที่เหมาะสมกับช่วงวัย นอกจากนี้ควรเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง ภายหลังการจัดกิจกรรม เพื่อนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงรูปแบบการบ้านให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการ ของครอบครัวมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพและปัญหาของการมีส่วนร่วมในการทำการบ้านของผู้ปกครอง เช่น ปัญหาด้าน เวลา ความเข้าใจของผู้ปกครองต่อการสนับสนุนการทำการบ้านของบุตรหลาน หรือความกดดันทางอารมณ์ที่ เกิดขึ้นจากการทำการบ้านของเด็ก

2. ควรศึกษามุมมองของครูต่อประโยชน์ของการบ้านในระดับปฐมวัย เช่น การที่ครูมองว่าการบ้าน ช่วยส่งเสริมวินัย ความรับผิดชอบ การทบทวนบทเรียน หรือเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อทำ ความเข้าใจผลลัพธ์ที่ครูคาดหวังจากการมอบหมายการบ้าน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566, 16 ธันวาคม). หลักการและแนวปฏิบัติ 'ลดการบ้าน เพิ่มการเรียนรู้' ตาม นโยบายเรียนดี มีความสุข. ศธ. 360 องค์. <https://moe360.blog/2023/12/16/p161266/>
- กานต์พิชชา ซอสูงเนิน และ วรวรรณ เหมชะญาติ. (2561). การศึกษาประเภทการบ้านของเด็กอายุ 5 ปี ที่ครู อนุบาลมอบหมายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 13(2), 41-52. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/180082/127850>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 5). สำนักพิมพ์สุวิริยาสาน.
- ผณิตดา อุ่ณจันทร์ และ วรวรรณ เหมชะญาติ. (2561). ประเภทของการบ้านที่ครูอนุบาลมอบหมายให้เด็กอายุ 4 ปีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 13(2), 51-64. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/140821/104350>
- เพชรรัตน์ สัมภาวะผล. (2540). การศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/71153>
- มณฑิยา ทุมพันธ์. (2546). บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. SWU Discovery. http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ear_Chi_Ed/Montien_T.pdf

- รศรินทร์ เกรย์ และ วรณิ หุตะแพทย์. (2564). *นิยาม ประเภทครอบครัว และดัชนี ตัวชี้วัดครอบครัวอยู่ดีมีสุข*. บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2565*. กระทรวงศึกษาธิการ.
<https://online.anyflip.com/hbvmq/djws/mobile/index.html>
- อิทธิพัทธ์ สุตันทพรกุล. (2562). *การวิจัยทางการศึกษาแนวคิดและการประยุกต์ใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Cooper, H. (2002). *The battle over homework: Common ground for administrators, teachers, and parents* (2nd ed.). Corwin.
- Cooper, H., Robinson, J. C., & Patall, E. A. (2006). *Does homework improve academic achievement? A synthesis of research, 1987–2003*. *Review of Educational Research*, 76(1), 1-62. <https://doi.org/10.3102/00346543076001001>
- Epstein, J. L. (2019). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action* (4th ed.). Corwin Press.
- Gao, N., Liu, Y., Tang, X., Liu, Y., Yu, C., Huang, Y., Wang, Y., Salim, F. D., Xu, X., Wei, J., & Shi, Y. (2025). *The homework wars: Exploring emotions, behaviours, and conflicts in parent-child homework interactions*. *Proceedings of ACM Interactive, Mobile, Wearable and Ubiquitous Technologies*, 9(2), 2-36. <https://doi.org/10.1145/3749517>
- Josephine, C. (2024). *Students and Homework*. Salem Press Encyclopedia. <https://research-ebsco-com.chula.idm.oclc.org/linkprocessor/plink?id=7a36bc5e-4879-3604-ae00-c564c9068826>
- Kambona, W. (2024). Parents' perspectives on homework practices in pre-primary school children in Tanzania: A phenomenological analysis. *Educational Dimension*, 10(2), 2-23. <https://doi.org/10.55056/ed.720>
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Measurement.

- Liang, E., Peters, L. E., Akaba, S., Lomidze, A., & Graves, S. B. (2022). "If they have more work, they learn more": Parents' views of their children's learning experiences and homework in Pre-K settings. *Early Years*, 42(3), 327–342.
<https://doi.org/10.1080/09575146.2020.1728735>
- Muraco, J. A., Ruiz, W., Laff, R., Thompson, R., & Lang, D. (2019). *Baumrind's parenting styles*. In *Parenting and family diversity issues* (Iowa State University Pressbooks). Iowa State University. <https://iastate.pressbooks.pub/parentingfamilydiversity/chapter/chapter-1-2/>
- National Association for the Education of Young Children (NAEYC). (2020, July). *The power of playful learning in the early childhood setting*.
<https://www.naeyc.org/resources/pubs/yc/summer2022/power-playful-learning>
- Pressman, R. M., Sugarman, D. B., Nemon, M. L., Desjarlais, J., Owens, J. A., & Schettini-Evans, A. (2015). Homework and family stress: With consideration of parents' self-confidence, educational level, and cultural background. *The American Journal of Family Therapy*, 43(4), 297–313. <https://doi.org/10.1080/01926187.2015.1061407>
- Sadownik, A. R. (2023). *Re(theorising) more-than-parental involvement in early childhood education and care: International perspectives on early childhood education and development*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-38762-3>
- Schumm, J. S. (2005). *How to help your child with homework: The complete guide to encouraging good study habits and ending the homework wars*. Free Spirit.
- Urauchi, S., & Tanno, S. (2024). Homework and teacher: Relationships between elementary school teachers' beliefs in homework and homework assignments. *Journal of Educational Research*, 37(1), 85–102. <https://doi.org/10.1111/jpr.12412>
- Vara, L. (2019). Parental perspectives on kindergarten homework: Benefits and challenges. *Journal of Early Learning*, 15(2), 105–120.
- Vatterott, C. (2018). *Rethinking homework : Best practices that support diverse needs*. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in Society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press. <https://share.google/3g4OkuaxgDPZtE2Ad>